

فردای ما در سیمای امروز سالمندان

امروز روز جهانی سالمندان است و چه بهتر که به بهانه امروز صدایشان شنیده شود.

امروز روز جهانی سالمندان است و چه بهتر که به بهانه امروز صدایشان شنیده شود. سالمندان اگر چه مشکلات متفاوتی دارند اما نکته در اینجاست که تمام مشکلات در بالارفتن سن و کاهش توانایی جسمی ریشه دارد و هیچ کس با هیچ ترفندی نتوانسته ریشه اصلی مشکلات را بخشکاند. ایران از جمله کشورهای جوان جهان است اما آمارها نشان می‌دهد که در حال حاضر 6 میلیون سالمند در کشور زندگی می‌کنند که تعدادشان تا 12 سال دیگر (1404) به 16 و در سال 1420 به 20 میلیون نفر می‌رسد.

ایران با سرعت بسیار زیادی به سمت سالمندی در حرکت است و همین شیب تند، لزوم برنامه‌ریزی برای رسیدگی به مسائل سالمندان را گوشزد می‌کند. البته این مسئله جهانی است و دبیر کل سازمان ملل متحد در پیامی به مناسبت روز جهانی سالمندان از تمامی کشورها و مردم جهان خواست موانع در برابر مشارکت کامل سالمندان در جوامع را رفع کنند به گونه‌ای که از منزلت و حقوق آنان نیز حمایت شود. بان‌کی‌مون در این پیام اعلام کرده که تا سال 2050 جمعیت سالمندان کشورهای توسعه یافته به دو برابر افزایش خواهد یافت.

سالمند به فردی گفته می‌شود که بیش از 60 سال سن داشته و به علت عوارض افزایش سن و تغییرات فیزیولوژیک نیاز به مراقبت و توانبخشی دارد. سالمندان از نظر سنی 3 گروه سالمند جوان (60-70)، میانسال (71-80) و پیر (81 سال به بالا) و از نظر میزان وابستگی به 3 گروه سالمند مستقل، نیمه مستقل و وابسته تقسیم می‌شوند. سازمان بهداشت جهانی اعلام کرده که سالمندان بیشترین خدمات بهداشتی، درمانی کشورها را به خود اختصاص می‌دهند و یکی از اهدافی که دولت‌ها می‌بایست برای خود تعیین کنند ایجاد شرایط بهداشتی درمانی مورد نیاز برای گروه‌های سالمندان است.

مهم‌ترین راهکارهایی که برای سازگاری افراد با دوران سالمندی‌شان پیش‌بینی شده عبارتند از: آموزش عمومی و تخصصی به سالمندان و خانواده‌ها درباره نیازها و مسائل دوران سالمندی و ارائه خدمات بهداشتی درمانی، توانبخشی، حمایتی و فرهنگی. عمده خدمات توانبخشی مورد نیاز سالمندان شامل مراقبت‌های پزشکی و پرستاری به منظور کاهش عوارض ناشی از سالمندی، پیشگیری از ابتلا به بیماری‌های دوران سالمندی و درمان بیماری‌های موجود می‌شود. بخش دیگری از توانبخشی قابل ارائه به سالمندان نیز شامل ارائه خدماتی به منظور افزایش توانایی سالمندان در مقابله با عوارض سالمندی، سازگاری بیشتر با محیط و حفظ حداکثر استقلال است.

پدیده سالمندی در ایران

آمارها نشان می‌دهد که جمعیت ایران با شیب نسبتاً تندی به سمت سالمندی پیش می‌رود، افزایش تعداد سالمندان و رشد نیازهای این گروه سبب خواهد شد تا با ایجاد تغییر در هرم جمعیتی با تقاضاهای زیادی برای مراقبت و بهداشت سالمندان روبه‌رو شویم. شهلا کاظمی‌پور، جمعیت‌شناس و استاد دانشگاه در این باره گفت: در ایران برای افق 40 سال بعد ممکن است پدیده سالخوردگی اتفاق بیفتد. البته این پدیده هم یک‌شبه و یا یک‌روزه اتفاق نمی‌افتد به مرور زمان رخ خواهد داد. در واقع از سال 1405 به بعد ما وارد مرحله اول سالخوردگی جمعیت می‌شویم یعنی 7 درصد جمعیت کشورمان سالمند می‌شوند و سن‌شان از 65 به بالا خواهد بود.

در حال حاضر این جمعیت 5 درصد است. با شروع مرحله سالمندی در کشور بار تکفل زیاد می‌شود یعنی به ازای هر یک نفری که در سن فعالیت است و برای کشور کار و تلاش می‌کند چند سالمند وجود دارند که نیازمند مراقبت‌های زیادی هستند و دولت باید برای سلامت و بهداشت آنها برنامه مناسبی داشته باشد در غیراین صورت با جمعیت سالمندی روبه‌رو می‌شویم که در وضعیت نامناسبی زندگی می‌کنند.

شورای ملی سالمندان

علی اکبر سیاری، معاون بهداشتی وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی هم از تصویب سند ملی سالمندان خبر داد و گفت: سیاستگذاری‌های لازم برای سلامت سالمندان نیز صورت گرفته است. در این راستا سند ملی سلامت سالمندان تصویب شده است که پس از ابلاغ باید اجرایی شود.

شورای ملی سالمندان روی کاغذ است و عملاً تشکیل جلسه نمی‌دهد، سند ملی سالمندان هم بر کاغذ نوشته شده اما هنوز برای اجرا ابلاغ نشده است، این در حالی است که روزها، ماه‌ها و سال‌ها بی‌توقف از پی هم می‌آیند و می‌روند و روز به روز بر تعداد جمعیت 6میلیونی سالمندان کشور افزوده می‌شود و به موازات این افزایش، نیازهایشان نیز بیشتر و بیشتر شده و فاصله سالمندان کشور با درمان، بهداشت، مراقبت و توانبخشی که مورد نیاز آنهاست به‌دلیل عدم برنامه‌ریزی دقیق و منسجم روزبه‌روز بیشتر خواهد شد.